

Настанак пасте за зубе

Зубна паста је тако уобичајена у модерно време да је већина људи сматра проналаском нашег доба. Међутим, ова иновација стара је готово колико и човечанство. Према неким подацима, људи су почели да воде бригу о зубима и да користе разне траве за њихово чишћење још у освите цивилизације.

Прве пасте за зубе које су, бар према изгледу, подсећале на данашњу верзију настале су, према неким проценама, око 500 година пре наше ере у Кини и Индији. Проналазачи тога доба правили су посебну смесу од трава с разним додацима. У њу је стављан дрвени штап на чијем врху су биле залепљене животињске длаке и тако је добијана својеврсна паста која је коришћена за чишћење зуба и десни.

У вековима који су уследили иноватори су у смесу за чишћење зуба убацивали нове састојке како би јој поправили укус и изглед. Ипак, детаљну хигијену и бригу о устима водио је само мали број људи. У средњем веку припадници разних слојева, па и племићи и богаташи, тешко су се одлучивали да перу зубе, јер се дуго сматрало да вода баш и није здрава за кожу и остале органе. Више пажње зубима и деснима људи су почели да показују почетком 19. века и тада су се проналазачи поново потрудили да усаврше зубну пасту. Зубар Пибоди је 1824. године иновирао пасту за зубе тако што је у њу додао растопљени сапун, док је четврт века касније, тачније, 1850. године, Џон Харис у састојке зубне пасте уврстио и креду. Ове пасте продаване су у различитим паковањима, а 1873. године фирма „Колгејт“ је почела масовно да производи овај проналазак.

Доктор Вашингтон Шефилд почeo је 1892. године да производи пасту за зубе у туби, која је носила назив по њему. Четири године касније појавила се и Колгејтова зубна крема у туби. Развој технологије допринео је и осавремењавању зубне пасте, па је у годинама после Другог светског рата сапун у потпуности избачен као састојак пасте, а заменили су га различити агенси. Убрзо после тога Колгејт је почeo да додаје у пасту за зубе нове састојке који су имали за циљ да јачају десни и штите зубе од каријеса.

Данас на тржишту широм света постоји читав низ пасти за зубе различитих произвођача који стално усавршавају своје производе како би њима придобили купце.

Забава - Магазин Крстарице, 15.10.2006,

<http://www.krstarica.com/lat/magazin/zabava/index.php?clanak=pastazazube&arhiva=10-2006>

Одговорите на следећа питања:

- a)1.** Каквим већина људи сматра зубну пасту?
- 2. Зашто већина људи сматра зубну пасту проналаском нашег доба?
- 3. Је ли зубна паста иновација?
- 4. Колико стар је проналазак зубне пасте?
- 5. Када су људи почели да воде бригу о зубима?
- 6. Шта су људи почели да користе за чишћење зуба још у освите цивилизације?
- b)1.** Када су настале прве пасте за зубе које су према изгледу подсећале на данашњу верзију пасте?
- 2. Где су настале ове зубне пасте?
- 3. Ко су правили ове зубне пасте?
- 4. Шта су правили проналазачи око 500 година пре наше ере.
- 5. Шта су проналазачи тог доба стављали у смесу.
- 6. Шта су проналазачи тог доба добијали на тај начин?
- 7. За шта је коришћена ова својеврсна паста?
- c)1.** Шта је убацивано у смесу за чишћење зуба?
- 2. Ко је убацао нове састојке у пасту за зубе?
- 3. Када су иноватори почели да убацују у пасту за зубе нове састојке?
- 4. Зашто су иноватори почели да убацују у пасту за зубе нове састојке?
- 5. Ко је ипак водио детаљну хигијену и бригу о устима?
- 6. Зашто у средњем веку припадници разних слојева, па и племићи и богаташи, тешко су се одлучивали да перу зубе?
- d)1.** Када су људи почели да показују више пажње зубима и деснима?
- 2. Шта су се проналазачи потрудили почетком 19. века?
- 3. Ко је иновирао пасту за зубе?

4. Када је зубар Пибоди иновирао пасту за зube?
  5. Како је зубар Пибоди иновирао пасту за зube?
  6. Шта је Џон Харис уврстио у састојке зубне пасте?
  7. Када Џон Харис уврстио креду у састојке зубне пасте?
  8. У чему су продаване ове пасте?
  9. Шта је фирма "Колгејт" је почела 1873. године?
- e) 1. Шта је доктор Вашингтон Шефилд почeo да производи 1892. године?
2. Какав назив је носила паста за зube у туби коју је производио др. Шефилд?
  3. Шта се је четири године касније појавило?
  4. Шта је допринело осавремењавању зубне пасте?
  5. Шта је у годинама после Другог светског рата избачено као састојак пасте?
  6. Чиме је замењен растопљени сапун у пасти?
  7. Шта је Колгејт почeo да додајe у пасту за зube?
  8. Какав циљ су имали ови састојци?
  9. Зашто различити произвођачи стално усавршавају своје пасте за зube?

Испуните таблицу по узорку (0), утврдите, одговарају ли тврђње садржају

текста:

0. Људи су почели да воде бригу о зубима још у освите цивилизације.
1. У средњем веку племићи и богаташи редовно су прали зube
2. Више пажње зубима и деснима људи су почели да показују почетком 19. века
3. Зубар Пибоди је иновирао пасту за зube тако што је у њу додао креду.
4. Доктор Вашингтон Шефилд почeo је 1824. године да производи пасту за зube у туби.
5. Фирма "Колгејт" је почела масовно да производи пасту за зube 1850. године.
6. Колгејтова зубна крема у туби појавила се 1896. године.
7. Развој технологије допринео је и осавремењавању зубне пасте.
8. У годинама после Другог светског рата у састојке пасте увршћен је растопљени сапун.
9. Сапун као састојак зубне пасте замењен је различитим агенсима.
10. Колгејт је почeo да додајe у пасту за зube нове састојке који су имали за циљ да јачају десни.

Тачно	Нетачно
X	

Допуните реченице:

- a) 1. Више пажње зубима и деснима људи су почели да ... почетком 19. века.
2. У средњем веку припадници разних слојева тешко су се ... да перу зube.
3. Колгејт је почeo да додајe у пасту за зube нове састојке који су имали за циљ да ... десни и ... зube од каријеса.
4. Прве пасте за зube које су ... на данашњу верзију ... су око 500 година пре наше ере.
5. Данас на тржишту широм света ... читав низ пасти за зube различитих произвођача.
6. Људи су почели да ... бригу о зубима и да ... разне траве за њихово чишћење још у освите цивилизације.
7. Џон Харис је у састојке зубне пасте ... и креду.
8. Развој технологије ... је и осавремењавању зубне пасте.
9. Доктор Вашингтон Шефилд почeo је да ... пасту за зube у туби.
10. Иноватори су у смесу за чишћење зuba ... нове састојке.
- b) 1. У пасту је ... дрвени штап на чијем врху су биле залепљене животињске длаке
2. Тако је ... својеврсна паста.
3. Ова паста је ... за чишћење зuba и десни.
4. Зубна паста је тако ... у модерно време да је већина људи сматра проналаском нашег доба.
5. Ове пасте ... су у различитим паковањима.
6. У годинама после Другог светског рата сапун је у потпуности ... као састојак пасте.
7. Проналазачи тога доба правили су ... смесу од трава с разним додацима.

8. Различити произвођачи ... усавршавају своје производе.
9. Ова иновација стара је ... колико и човечанство.
10. Четири године ... појавила се и Колгејтова зубна крема у туби.

Поделите доле наведене речи и изразе у групе синонима:

Пример: зубна паста – паста за зубе

зубна паста, модерно време, проналазак, трава, убасити, ера, готово, освит; почетак, лековита биљка, доба, уврстити, паста за зубе, додати, време, данас, скоро, изум

Прочитајте следећи текст и преведите га на чешки

Како да се организујете

1. Покушајте да разумете улогу коју у Вашем животу има све оно што поседујете. Многи људи држе се својине ради комфорта и сигурности, или да би их подсетила на оно што су некада били или што хоће да постану. Смањивање, ипак, не мора да буде болан процес. Организовање послова како год Вама одговара ствара норму, пре него изузимање.
2. Направите инвентар свега што Вам није по воли у животу, било да је то велико или мало. Да ли је то копање по орману сваког јутра, у потрази за нечим што ћете обући, или ужасно свакодневно планирање вечере? Да ли бисте желели да имате више времена за вежбање, путовања или писање књиге? Сада набројте све што би могло да учини да се боље осећате: плаћање рачуна на време, више времена са породицом, могућност да заиста паркирате свој ауто у гаражу... Овај инвентар ће отворити где су неопходни Ваше време и енергија и појасниће Ваше вредности.